

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НЫЗАМЫ

05.01.2009-ж. №227/III

МӘМЛЕКЕТЛИК ЕМЕС КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС ШӨЛКЕМЛЕРДИҢ ЖУМЫСЫНЫҢ КЕПИЛЛИКЛЕРИ ҲАҚҚЫНДА

І-Б А П. УЛЫҰМА РЕЖЕЛЕР

1-статья. Усы Нызамның мақсети

Усы Нызамның мақсети мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің жұмысына кепиллик беріу, олардың хуқықлары хәм нызамлы мәплериниң қорғалыуын тәмийинлеу, мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди қоллап-қууатлау саласындағы қатнасықларды тәртиплестириуден ибарат.

2-статья. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің жұмысының кепилликлери хаққындағы нызамшылық

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің жұмысының кепилликлери хаққындағы нызамшылық усы Нызамнан хәм басқа да нызам хужжетлеринен ибарат.

Егер Өзбекстан Республикасының халықаралық шәртнамасында Қарақалпақстан Республикасының мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің жұмысының кепилликлери хаққындағы нызам хужжетлеринде нәзерде тудылғанынан басқаша қағыйдалар белгиленген болса, халықаралық шәртнаманың режелери қолланылады.

3-статья. Усы Нызамның айырым мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге қолланылыуының өзине тән өзгешеликлери

Усы Нызам шөлкемлестириу- хуқықый формасына қарамастан, мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге, соның ишинде кәсиплик аўқамлары, сиясий партиялар, диний шөлкемлер хәм басқа да мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге, егер олардың шөлкемлестирилиуин хәм жұмысын тәртиплестириуши басқа нызамларда басқаша қағыйдалар нәзерде тудылмаған болса, қолланылады.

4-статья. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің жұмысын қоллап-қууатлау кепилликлери

Мәмлекет мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің хуқықлары хәм нызамлы мәплериниң қорғалыуына кепиллик береді, оларды қоллап-қууатлау түрлерин хәм шәртлерин белгилейди.

Юридикалық хәм физикалық шахслар нызамшылыққа муўапық мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин жұмысын материаллық ямаса басқа да тәрептен қоллап-қуўатлауы мүмкин.

II-БАП. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин жұмысынын тийкарғы кепилликлери

5-статья Жұмыс еркинлиги кепилликлери

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлер нызамшылық пенен қадаған етилмеген хәр қандай жұмыс түрин өз уставларында белгиленген мақсетлери шеклеринде әмелге асырыуы мүмкин.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлер өз жұмысында мәмлекетлик хәкимият хәм басқаруы уйымларынан бийғәрез болып табылады, нызамларда нәзерде тутылғанынан басқа жағдайларда оларға есабат бермейди хәм олардың қадағалауында болмайды.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин жұмысына тосқынлық етиў ямаса араласыў қадаған етиледі.

6-статья. Мәлимлемеден пайдаланыў кепилликлери

Мәмлекет мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин нызамшылыққа муўапық мәлимлеме излеў, алыў, изертлеў, тарқатыў, оннан пайдаланыў хәм оны сақлауға болған хуқықын тәмийинлейди.

Мәлимлемеден пайдаланыў тийисли материалларды жәриялаў жолы менен хәм уставта белгиленген жұмысты әмелге асырыў мақсетинде зәрүр мәлимлемени алыў ушын мәмлекетлик уйымлар хәм олардың лаўазымлы шахсларына сораў менен мүрәжат етиў хуқықының мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлер тәрепинен әмелге асырылыуы арқалы тәмийинленеди.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердин сорауына илажы барынша қысқа мүддетте, егер нызамшылықта басқаша реже белгиленбеген болса, сораў алынған сәненен баслап отыз күннен кешектирмей жуўап қайтарылыуы керек.

Егер уйым ямаса лаўазымлы шахс соралып атырған мәлимлемеге ийе болмаса, өзине мүрәжат еткен мәмлекетлик емес шөлкемге сораў алынған сәненен баслап жети күннен кешиктирмей бул хәққинда мәлим етиўи, сондай-ақ, имканиятына қарай, оған бундай мәлимлемеге ийе болған уйымның ямаса лаўазымлы шахстың атын мәлим етиўи шәрт.

Мәмлекетлик уйымлар, олардың лаўазымлы шахслары мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге бул шөлкемлердин хуқықлары хәм нызамлы мәплерине байланыслы нызамшылық, қарарлар хәм басқа да материаллар менен танысып шығыў имканиятын жаратып берийи шәрт.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің хуқықлары хәм нызамлы мәплерине байланыслы мәлимлеме бийпул бериледи, нызамшылықта нәзерде тутылған жағдайлар буған кирмейди.

7-статья. Меншик хуқықы кепилликлери

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің меншигине қол қатылмайды хәм ол нызым менен қорғалады.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің мүлки национализация, реквизиция хәм конфискация етилмейди, нызамда нәзерде тутылған жағдайлар буған кирмейди.

III-БАП. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердің хуқықлары хәм нызамлы мәплерин қорғау

8-статья. Исшенлик абыройын қорғау

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкем өзиниң исшенлик абыройына зыян келтириўши мағлыўматлар бойынша бийкарлаў берилиўин суд тәртибинде талап етиўге хуқықлы.

Егер мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемниң исшенлик абыройына зыян келтириўши мағлыўматлар ғалаба хабар қуралларында тарқатылған болса, усы ғалаба хабар қуралларында бийкарлаў берилиўи тийис. Егер бундай мағлыўматлар шөлкемнен жиберген хўжжетте ушырасса, бундай хўжжет алмастырылыўы ямаса шақырып алыныўы керек.

Өзиниң исшенлик абыройына зыян келтириўши мағлыўматлар тарқатылған мәмлекетлик емес шөлкем бундай мағлыўматларға бийкарлаў берилиўи менен бир қатарда оларды тарқатыў нәтийжесинде келтирилген зыянның орны қапланыўын талап етиўге хуқықлы.

9-статья. Интеллектуаллық жумыс нәтийжелерин қорғау

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемниң интеллектуаллық жумысының объектив көрсетилген нәтийжелерине хәм оның жеке белгилерин сәўлелендириўши қуралларға болған толық хуқықы нызам менен хәм мәмлекет тәрпинен қорғалады.

10-статья. Мәмлекетлик уйымлардың нызамға қайшы келетуғын шешимлеринен, олардың лаўазымлы шахсларының нызамсыз хәрекетлеринен (хәрекетсизлигинен) қорғау

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлер мәмлекетлик уйымлардың нызамға қайшы келетуғын шешимлери, олардын лаўазымлы шахсларының нызамсыз хәрекетлери (хәрекетсизлиги) үстинен бойсыныў тәртибинде жоқары уйымға ямаса судқа шағым етиў хуқықына ийе.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлер өз хуқықлары хәм нызамлы мәплерин бузатуғын мәмлекетлик уйымлардың нызамға қайшы

келетуғын шешимлери, олардың лаўазымлы шахсларының ыызамсыз хәрекетлери (хәрекетсизлиги) үстинен судқа шағым еткенде мәмлекетлик бажы төлеўден азат етиледи.

Мәмлекетлик уйымның ыызамға қайшы келетуғын шешимлери, олардың лаўазымлы шахсларының ыызамсыз хәрекетлери (хәрекетсизлиги) нәтийжесинде мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге келтирилген зыянның орны судтың шешими тийкарында өтелиўи тийис.

IV-БАП. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң жумысын мәмлекет тәрепинен қоллап-қуўатлаў

11-статья. Мәмлекет тәрепинен қоллап-қуўатлаў түрлери

Мәмлекет мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң жумысын субсидиялар, грантлар хәм социаллық буйыртпалар түринде қоллап-қуўатлаўи мүмкин.

Мәмлекет ыызамшылыққа муўапық мәмлекетлик емес шөлкемлердиң жумысын басқа да тәрептен қоллап-қуўатлаўи мүмкин.

Мәмлекетте демократиялық өзгерислерди жәнеде раўажландырыўға хәм бунда мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң белсене қатнасыўина көмеклесий мақсетинде Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси жанында Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди хәм пуқаралық жәмийеттиң басқада институтларын қоллап қуўатлаў жәмийетлик фонды, сондай-ақ Фонд қаржыларын басқарыў бойынша Парламент комиссиясы дүзиледи.

12-статья. Мәмлекетлик субсидия

Мәмлекетлик субсидия Өзбекстан Республикасының Мәмлекетлик бюджети, мәмлекетлик мақсетли қорларының қаржылары есабынан мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди қоллап-қуўатлаў ушын берилетуғын хәм арнаўлы жойбарлар менен байланыслы болмаған қаржылай ямаса басқа да материаллық жәрдем болып табылады.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге мәмлекетлик субсидияларды ажыратыў тәртиби хәм шәртлери Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси жанындағы Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди хәм пуқаралық жәмийеттиң басқада институтларын қоллап-қуўатлаў жәмийетлик фонды қаржыларын басқарыў бойынша Парламент комиссиясы тәрепинен белгиленеди.

13-статья. Мәмлекетлик грант

Мәмлекетлик грант мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге жәмийетлик пайдалы мақсетлерге ерисиўге қаратылған жойбарларды әмелге асырыў ушын таңлаў тийкарында Өзбекстан Республикасы Мәмлекетлик бюджети қаржылары есабынан берилетуғын ақшалай қаржылар хәм материаллық ресурслар болып табылады.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге мәмлекетлик грантларды ажыратыў тәртиби хәм шәртлери Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси жанындағы Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди хәм пуқаралық жәмийеттиң басқада институтларын қоллап-қуўатлаў жәмийетлик фонды қаржыларын басқарыў бойынша Парламент комиссиясы тәрәпинен белгиленеди.

14-статья. Мәмлекетлик социаллық буйыртпа

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге мәмлекетлик социаллық буйыртпа жәмийетлик әҳмийетке ийе жойбарларды әмелге асырыў ушын мәмлекетлик уйым хәм мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкем арасында шәртнама дүзиў арқалы жұмысларды орынлаў ямаса илажлар өткерийге қаратылған мәмлекетлик тапсырмадан ибарат болып табылады.

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерге мәмлекетлик социаллық буйыртпаны бериў тәртиби хәм шәртлери Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси жанындағы Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди хәм пуқаралық жәмийеттиң басқада институтларын қоллап-қуўатлаў жәмийетлик фонды қаржыларын басқарыў бойынша Парламент комиссиясы тәрәпинен белгиленеди.

V-БАП. Жуўмақлаўшы режелер

15-статья. Тартысларды шешиў

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң жұмысына кепиллик бериў, олардың хуқықлары хәм нызамлы мәплери қорғалыўын тәмийинлеў, мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлерди қоллап-қуўатлаў саласындағы тартыслар нызамшылықта белгиленген тәртипте шешиледи.

16-статья. Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң жұмысының кепилликлери ҳаққындағы нызамшылықты бузғанлығы ушын жуўапкерлик

Мәмлекетлик емес коммерциялық емес шөлкемлердиң жұмысының кепилликлери ҳаққындағы нызамшылықты бузғанлықта айыплы болған шахслар белгиленген тәртипте жуўапкер болады.